

## Saksprotokoll i fylkestinget - 12.-13.06.2019

Fylkesordføraren gav slikt svar:

Lov om tannhelseteneste definerer i § 1-3 kva for grupper som har ein lovfesta rett til gratis tannhelseteneste på fylkeskommunal tannklinikk. Ei av desse gruppene er «eldre, uføre og langtidssjuka i institusjon og i heimesjukepleie.» Kravet er at opphaldet på institusjon – eller tilbod om heimesjukepleie - må vara i minst 3 månader.

Den klare betringa i tannhelsa til born og unge gjer seg også utslag i ei markert endring i tannhelsestatus til den eldre generasjonen. Det er nå uvanleg at eldre menneske ikkje har egne tenner. Tannhelsetenesta si røynsle med sjukeheimspasientar er at dei er eldre enn før, dei er generelt sjukare enn før og tilnærma alle har egne tenner. Kombinasjon av høg alder og alvorleg sjukdom gjer tannbehandling på denne pasientgruppa ofte krevjande. Målet med tannhelsetilbodet til sjukeheimspasientar er at tannhelsetenesta i nært samarbeid med kommunalt pleiepersonell skal sikre at brukaren kan oppretthalde ei god oral helse ved å:

- *ikkje ha smerte, ubehag eller alvorlege lidingar i munnhola*
- *ha tilfredsstillande tyggfunksjon*
- *kunne kommunisere og ha sosial omgang utan problem som skuldast munn- og tannhelsa*

Det samla tannhelsetilbodet til pasientar på institusjon i Hordaland er ein kombinasjon av dagleg munnstell oftast utført av pleiepersonell, undersøking av tannpleiar to gonger årleg samt tannbehandling på tannklinikk om nødvendig. Samhandlinga mellom kommunalt pleiepersonell og fylkeskommunalt tannhelsepersonell er regulert i samarbeidsavtalar med alle kommunar. Målet med samarbeidsavtalen er å fremje god helse, førebyggje tannsjukdom og gje nødvendig tannhelsehjelp. For å gje tilsette på institusjon nødvendig kunnskap om eldre si tannhelse, står mellom anna i samarbeidsavtalen: «*Tannhelsetenesta har ansvar for å gje tilsette på sjuke-/aldersheim og i institusjon fagleg støtte, opplæring og rettleiing etter dei til ei kvar tid gjeldande tilrådingane for god oral helse/tannhelse. I samarbeidsmøte vert det utarbeidd ein systematisk plan for gjensidig opplæring, rettleiing og fagleg støtte*».

Samarbeidsavtalen definerer og kommunane sitt ansvar: «*Kommunen skal sikre at munn- og tannstell inngår i kommunen sin opplæringsplan og i brukarane sin individuelle plan.*»

Kompetanseheving skjer best med langsiktig og målretta arbeid. Den fylkeskommunale tannhelsetenesta har i mange år samarbeida med UiB ved at tannlege- og tannpleiarstudentar i grunnutdanninga hospiterer på Årstad tannklinikk for å få innblikk i og røynsle med behandling av denne pasientgruppa. Vidare har tannhelsepersonell i mange år hatt fokus på opplæring av kommunalt pleiepersonell slik at munn- og tannstell blir ein naturleg del av daglege rutinar, og at det blir utført på ein fagleg god måte. Tannhelsetenesta har dei seinare åra etablert eit viktig og god samarbeid med Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester, Hordaland. Samarbeidet er knytt til ulike kompetansehevande tiltak retta mot den kommunale pleie og omsorgstenesta.

I Hordaland er det totalt snaue 100 sjukeheimar, og dei fleste har færre enn 50 sengeplassar. To av desse sjukeheimane har eigen tannklinikk, medan i tre tilfelle ligg hovedtannklinikken i kommunen i same eller nærliggande bygg. Fylkestinget vedtok i mars 2016 klinikkstrukturplan for tannhelsetenesta i Hordaland. I planen står at «det vert vurdert som uaktuelt å etablere nye tannklinikkar på sjukeheimar. Etablering av ny tannklinikk med eit behandlingsrom og utstyr etter fagleg forsvarleg standard og med krav om universell utforming krev investering på om lag 2 mill.» Med så høg investeringskostnad og relativ liten bruk så er det framleis ikkje aktuelt å etablere egne tannlegekontor på dei større institusjonane. Ved planlegging av nye tannklinikkar vil det alltid bli vektlagt å ha kortast mulig reiseveg frå institusjon til tannklinikk.

I samband med interpellasjonen vart det frå interpellanten Anne Beth Njærheim (V) sett fram slikt forslag til oversending:

«Hordaland fylkesting ber om ei sak som belyser status og eventuelle utfordringar i Hordaland/Vestland fylke når det gjeld tannhelse til eldre på institusjon. Moglege tiltak som medfører samarbeid med kommunane bør også utgreiast i ei slik sak.»

### **Røysting**

Det var 54 representantar til stades.

Njærheim sitt forslag vart samrøystes vedteke oversendt.